

Lluís Busquets i Grabulosa

El papa Francesc volia anar a Mossul, segona ciutat de l'Iraq, al centre del que fou el Deix, on el juny del 2014, Abu Bakr al-Bagdadi proclamà el califat de l'Estat Islàmic, després que la ciutat fos arrasada pel fonamentalisme gihadista més fanàtic i intolerant. En la lluita per alliberar-la moriren 10.000 civils. A Mossul, prop de l'antiga i bíblica Nínive (capital de l'antiga Assíria i destruïda pels babilonis el 612aC), dels 45.000 cristians que hi havia, actualment deuen quedar-ne unes dotzenes. D'ençà que, fa dos anys, Francesc s'entrevistà amb el gran imam de la Universitat d'Al Azhar, al Caire, Ahmed el Tayeb, referent teològic dels musulmans sunnites, que el papa esmentarà al punt 5 de la seva encíclica *Fratelli tutti* del 2020, s'esperava una trobada amb algun cap religiós xiïta. Ara, per què Francesc es volgué trobar amb Al-Sistani, líder dels xiïtes iraquians, a la ciutat santa xiïta de Najaf, i no amb l'aiatol-lah xiïta Alí Khamenei, líder suprem d'Iran, a Om, on hi ha el santuari Fàtima al-Massuma, centre de pelegrinatge?

La raó és senzilla: la forma de govern d'Iraq és el d'una República federal; la d'Iran, una República islàmica teocràtica. Sistani vol que els polítics governin el país i no els imams. A Iraq hi ha l'institut xiïta iraquí Al-Khoei per al diàleg interreligiós, que assegura que Sistani pugna per crear un estat civil i vol que els estudiants universitaris no creguin en governs religiosos. Calia donar suport a un islamisme civilitzat, que defuig les teocràcies islàmiques. (No debades la premsa i TV iranianes han mirat de restar importància al periple.) Sumin a tot això la voluntat papal de fer costat a les minories cristianes més martiritzades dels darrers temps.

Des del punt de vista religiós, a Iraq hi ha una majoria de xiïtes (60%); els sunnites, facció islàmica majoritària al món (el 89% de creients en l'Islam són sunnites, enfront del 9-10% de xiïtes), allà són minoria, tot i que amb Saddam Hussein controlaven el país. La minoria cristiana se'n servia com a paraguai protector, com feia a Síria amb el règim minoritari alaïta, perquè el salafisme gihadista (perversió fanàtica del sunnisme) considera heretges tant els cristians com els xiïtes. La invasió angloamericana a l'Iraq el 2003 va enviar els cristians als lleons. Avui, la minoria cristiana ha passat d'1,5 milions el 2003 (sobre 25 milions d'iraquians), el 6,6% de la població, a uns 250.000, menys de l'1%. Molts es desplaçaren al Kurdistan iraquí, blindat pels peixmerges (milícies kurdes de combat). A més de la cristiana, hi ha altres minories: yazidites (minoría kurda), mandeus o sabeus segons l'Alcorà, parsis monoteistes seguidors de Zoroastre, amb tots els quals el papa es compartí una trobada religiosa a Ur... Amb aquests antecedents, voldria deixar constància del viatge papal.

- Divendres 5-III: Arriba a Bagdad, capital d'un país confinat per la pandèmia. La gent sap que l'haurà de seguir per TV. Es reclou a parlar amb el primer ministre Mustafà Al-Kadhimi (és al càrrec des del maig passat, i li interessa la visita). Traslladat amb un BMW blindat al Palau presidencial (on Saddam Hussein discursjava), el rep el cap d'Estat, el kurd Barham Salih. Discurs con-

L'important viatge del Papa a l'Iraq

Francesc ha volgut, amb la seva recent visita, donar suport a un islamisme civilitzat, que defuig les teocràcies islàmiques, al mateix temps que feia costat a les minories cristianes més martiritzades dels darrers temps

Francesc saludant des del Papa mòbil alguns dels assistents a l'acte que va fer a Ibril, al Kurdistan iraquí. REUTERS

tudent de Francesc: es proclama pelegrí de la pau perquè cessin guerres i hostilitats per causes religioses. El nom de Déu no pot ser-ne cap justificació. Del Palau es va traslladar a la catedral catòlica siriana Sayida An Naià (Nostra Senyora de la salvació), reconstruïda el 2012, on el 2010, 48 catòlics (entre els quals, dos sacerdots) van ser assassinats en un atac terrorista del Daeix o Estat Islàmic associat a Al-Qaida. Reberen el papa uns nens amb càntics en arameu. Li van recitar el pater noster amb la llengua probable de Jesús.

- Dissabte 6-III: Va a Najaf per visitar a casa seva el gran aiatol-là Alí Al Sistani, 90 anys, respectabilíssima autoritat dels xiïtes, que contribuï a la caiguda de l'Estat Islàmic en impulsar els iraquians a lluitar-hi en contra; també va fer dimitir el primer ministre

Adil Abdu-Mahdi l'octubre del 2019. En sortir del cotxe blindat, va haver de caminar per un carrer atrotinat fins a la humil casa d'Al-Sistani. Rebut pel seu fill, el papa es descalçà en entrar-hi. El que es van dir quedarà entre ells, malgrat que hi va haver comunicats d'ambdues bandes; el de Sistani reclamava que els cristians poguessin viure amb llibertat amb tots els drets constitucionals. A partir d'aquesta jornada, l'Iraq celebrarà anualment cada 6-III el Dia Nacional de la Tolerància i la Coexistència.

Tot seguit volà a Ur dels caldeus, l'antiga ciutat sumèria, bressol d'Abraham/Ibrahim, pare de les religions jueva, cristiana i musulmana, entre d'altres, on hi va haver una trobada interreligiosa amb un centenar de representants de minories religioses, a l'ombra

d'uns envelats i al davant del majestuós zigurat de 4.000 anys d'antiguitat, construït pel rei Ur-Nammu, destruït durant la Guerra del Golf i restaurat el 1999. El papa demanà la llibertat religiosa, exigí aturar l'armamentisme i (encara que certa premsa no en parlés) denuncià les turbulentes maniobres del diner!

- Diumenge 7-III: Viatjà a Mossul, on liderarà un acte ple de simbolisme entre les runes de quatre esglésies de diferent signe, arrasades pels gihadistes, a la plaça d'Hosh al-Bieaa. Read Kallo, únic sacerdot de Mossul, explicà que el 2014 va haver de marxar amb 500 famílies de la seva parròquia (moltes van fugir al Kurdistan iraquí) i que, en tornar el 2017, els musulmans l'acolliren i encara li diuen «mossèn Read». El Papa animà els cristians a tornar a Mossul per refer-hi les seves vides (sols hi han tornat 40 famílies), inaugurà un monument en honor de les víctimes i deixà anar un colom blanc símbol de pau i de retorn a una certa normalitat. Amb un petit vehicle elèctric, tot seguit, es desplaçà a la catedral sirianocatòlica, de la qual només queden quatre parets amb forats dels projectils, per resar en privat. També saludà membres de la UNESCO que treballen en la reconstrucció de la ciutat. La quarta etapa de la jornada va ser Qaraqoix (=Bakhdida =Al-Hamdaniya), coneguda com la ciutat de les deu esglésies, la ciutat cristiana més gran d'Iraq, propera a Mousul i Nínive, també conquerida pel Daeix el 2014. Hi conviuen en pau amb els seus veïns musulmans caldeocatólics, sirianocatòlics i les seves variants ortodoxes. Doha Sabah Abdal-lah li explicà com el seu fill de quatre anys i el seu cosí, així com una noieta a punt de casar-se, hi foren assassinats. Els 50.000 habitants d'abans, han minvat a 35.000. A l'acte de la catedral, amb el campanar dinamitat i les estàtues escapaçades, hi parlà de reconciliació, d'esperança i de perdó.

La darrera etapa del viatge fou a l'estadi «Franso Hariri» d'Irbil, al Kurdistan iraquí, on agrai l'acolliment que havien fet els kurds als cristians refugiats. S'havien repartit invitacions només per a 10.000 persones, però va aparèixer amb el papamòbil, sense el cotxe blindat dels altres dies, l'eufòria es desbordà al crit d'«Aquí, no hi ha covid!» i l'aflluència es doblà. Al final del seu viatge -l'acomiadà l'Arquebisbe caldeu d'Erbil Mr. Bashar Warda, que li agrai el coratge del seu missatge de pau i perdó-, la derrota a la intolerància era palesa. I el camí per separar l'esfera civil de la religiosa en el món islàmic, encetat.